OD *ODMEVA* DO *NOVEGA ODMEVA*

Ena tradicija, dve obdobji, en spomin

Novi odmev ni nastal brez predhodnika. Njegovo ime se neposredno navezuje na tradicijo slovenskega glasila *Odmev,* ki je v Zagrebu izhajalo v začetku tridesetih let 20. stoletja. Prva številka *Odmeva* je izšla leta 1932. kot prosvetno-informativno glasilo Narodne knjižnice in čitalnice v Zagrebu. Ohranjenih je devet številk iz let 1932. in 1933.

Po več desetletjih se je ponovno pokazala potreba po glasilu slovenske skupnosti. Prvi korak k temu je bil bilten *Korenine in vezi*, ki je izšel leta 1993.

Idejo o novem glasilu je leta 1995. znova obudil Silvin Jerman, poleti 1996. pa se je oblikovala uredniška ekipa. Prva številka *Novega odmeva* je izšla decembra 1996.

Povezava s starim Odmevom je bila namerna. Novo glasilo naj bi hkrati nadaljevalo tradicijo in odgovorilo na novi čas – na spremenjene družbene razmere, novo hrvaško državo in drugačen položaj slovenske skupnosti.

Posamezna štev. Din 1. — Poštnina plačana v gotovini

ODMEV

PROSVETNO-INFORMATIVEN LIST.

Glasilo „Narodne knjižnice in čitalnice" v Zagrebu.

IZHAJA KONCEM VSAKEGA MESECA. NAROČNINA ZA CELO LETO DIN 10.—

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO: ZAGREB GUNDULIĆEVA UL. 29

LASTNIK: »NARODNA KNJIŽNICA IN ČITALNICA V ZAGREBU, GUNDULIĆEVA UL. 29

GLAVNI IN ODGOVORNI UREDNIK MILUTIN ŠIRCA, ZAGREB, ŠVEAROVA UL. ŠT. 3

Leto II. — Zagreb, dne 31. januarja 1933. — Štev. 1.

Zagreb in mi

Zagreb je najmočnejše gospodarsko središče v državi. Vsako večje mesto ima svoje zaledje. Potrebe zaledja omogočajo središču njegov razvitek. Po prevratu se je koncentriral domači in inozemski kapital v Zagreb zato, ker je našel ugodna tla za eksploatacijo. Predprevratna gospodarska središča kakor Budimpešta za Hrvatsko, Gradec za bivšo Slovensko Štajersko, Trst za južnozapadne dele Slovenskih dežel, deloma Pulj in Reka so zgubili po prevratu za nas svojo privilačno moč na gospodarskem polju. Nove državne meje s političnim, carinskim, kulturnim in socijalnim prevratom so

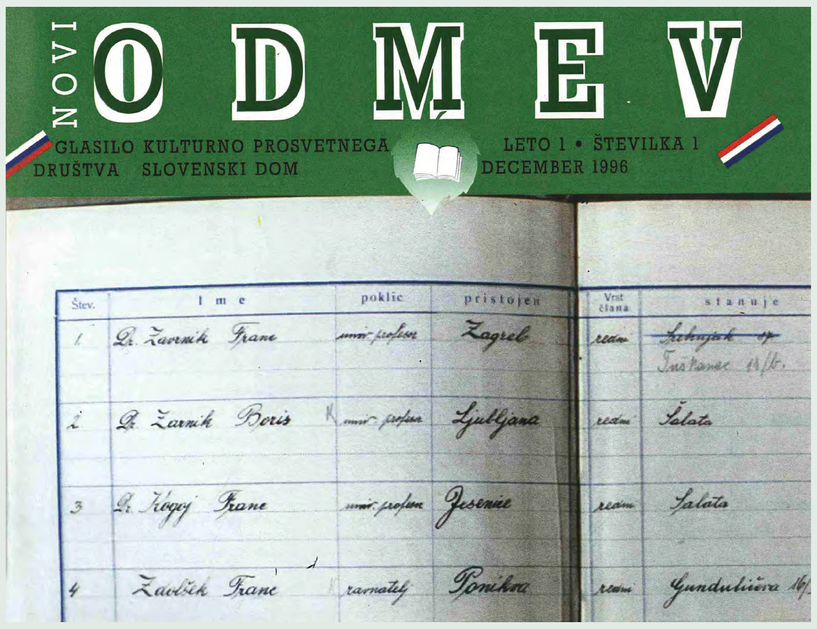
bu, je obstojalo v tem, da nismo našli tu tujcev, kakor je marsikdo sklepal po tendencijoznem nemško mišlečem pisanju in govorjenju, ampak prave naše ljudi. Nehote so naši ljudje vsklikali v Zagrebu »pa to so naši Kajkavci«. Našli smo isto kajkavsko govorico in isto navdušenje za skupno državo kakor v Sloveniji. V Zagrebu nam je bilo res vse mnogo bolj domače, kakor prej v Gradcu.

Živahen gospodarski razmah po prevratu v Zagrebu je rabil delavne roke naših delavcev in spretnost naših obrtnikov. Tudi naš vesten privatni uradnik je bil pov-

nadutih Madžarov in Madžaronov, so se kmalu udomačili in našli trajnih stikov z Zagrebčani.

Iz vseh krajev Slovenije so prihajali naši ljudje v Zagreb. Tu vidimo zidarje in tesarje iz Prekmurja, ki so hodili prej v Gradec in druga avstrijska mesta. Sem so prišli Koroški. Za ljudi ob Južni železnici doli od Maribora in ob rogaški progi je postal Zagreb naravno gospodarsko tržišče. Vsi kraji od Novega mesta do Brežic pošiljajo svojce sem. Ko so nam zaprli Italijani Trst in Pulj in vzeli Goriško, je prišlo mnogo naših marljivih Primorcev v Zagreb. Prebivalstva iz krajev ob železniški progi od Zidanega mosta doli do Šotle je v Zagrebu

Nove razmere s preobratom so posegle globoko v vse naše gospodarsko, socijalno in kulturno življenje. Treba je voditi računa, kako vpliva vse to na celotno strukturo našega prebivalstva v domovini in kako se to odrazuje v prirastku zagrebškega prebivalstva. Slovenci niso za Zagreb kolonija, ampak naraven prirastek razvijajočega se gospodarskega in delovna tudi že kulturnega centra. Če hočemo ugodno pospeševati razvoj tega gibanja, če hočemo odstranjevati napake in nedostatke, ki se dogajajo pri tem naravnem procesu, moramo skrbeti za konkretne podatke vsega tega gibanja in življenja. Pretehtati je treba vse sile, ki delujejo pri tem

NOVI ODMEV

GLASILO KULTURNO PROSVETNEGA DRUŠTVA SLOVENSKI DOM

LETO 1 • ŠTEVILKA 1 DECEMBER 1996

Štev.	Ime	poklic	pristojen	Vrst člana	stanuje
1	Dr. Žavnik Frane	univ. profesor	Zagreb	redna	~~Ilirska 16~~ Tuškanac 1/I.
2	Dr. Žarnik Boris	univ. profesor	Ljubljana	redna	Šalata
3	Dr. Vogrinec Frane	univ. profesor	Jesenice	redna	Šalata
4	Zavšek Franc	carinski	Ponikva	redna	Gundulićeva 16

Tako je nastalo glasilo, ki že tri desetletja spremlja življenje Slovencev v Zagrebu in na Hrvaškem. Od prve številke in vse do danes *Novi odmev* priča ne le o kontinuiteti neke skupnosti, ampak tudi o njeni sposobnosti, da se spreminja in prilagaja novim okoliščinam.

Z njim oživljamo spomin na stare čase, pred 64 leti, ko je izhajal tedanji Odmev.

(Iz prve številke *Novega odmeva*, 1996)

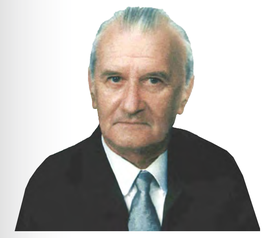
Ko smo že pet dni pred predstavitvijo dobili prve izvode Novega odmeva, smo živčno listali strani

(Silvin Jerman, *Novi odmev*, št. 10, 1999)

PRVO UREDNIŠTVO: Franc Strašek, Cvetka Matko, Ilinka Todorovski, Silvin Jerman, Miroslava Maria Bahun (prva vrsta). Polona Jurinić, Ivica Kunej, Darko Šonc, Marijan Horn (druga vrsta)

1932 – 1933
Odmev – prvo slovensko glasilo v tej izdaji

1993
Korenine in vezi – svojevrstni predhodnik novega glasila

1995
Silvin Jerman ponovno obudi idejo o glasilu

1996
Izide prva številka *Novega odmeva*

2006
10 let *Novega odmeva*

2016
20 let *Novega odmeva*

2026
30 let *Novega odmeva*

NOVI ODMEV – KRONIKA NEKE SKUPNOSTI

Trideset let življenja, zapisanega na straneh revije

Vse od leta 1996 *Novi odmev* trikrat ali štirikrat letno beleži najpomembnejše dogodke, povezane s Slovenskim domom Zagreb in slovensko skupnostjo na Hrvaškem. Njegova vloga je bila že od vsega začetka širša od običajnega poročanja o delovanju nekega društva. Glasilo je želelo dokumentirati življenje skupnosti, njene uspehe in težave, pomembne posameznike, kulturne dogodke in spremembe, ki so oblikovale položaj Slovencev na Hrvaškem.

Na njegovih straneh se srečujejo glasba, književnost, gledališče, likovna umetnost, predavanja, razstave, izleti, praznovanja in srečanja. Objavljeni so tudi prispevki o slovenskem jeziku, zgodovini in kulturni dediščini ter novice iz življenja drugih slovenskih društev na Hrvaškem.

Novi odmev pri tem ni ostajal zaprt znotraj Slovenskega doma Zagreb. Spremljal je odnose med Hrvaško in Slovenijo, položaj narodnih manjših in dogajanje v obeh državah, ki je vplivalo na slovensko skupnost.

Zaradi vsega naštetega imajo njegovi izvodi številke danes vrednost, ki presega prvotno novinarsko poslanstvo. Vsaka posamezna številka predstavlja pričevanje o nekem trenutku. Skupaj tvorijo svojevrstno kroniko treh desetletij življenja Slovencev na Hrvaškem.

Glasilo je tako postalo spomin skupnosti v tiskani obliki.

…pomemben zgodovinski pričevalec o življenju in delovanju Slovencev v Zagrebu.

(*Novi odmev*, 2017)

Novi odmev je za vsakogar, ki se ukvarja z raziskovanjem novejše zgodovine Slovencev na Hrvaškem, pomemben vir informacij.

(Filip Škiljan, *Novi odmev*, št. 61, 2017)

LJUDJE ZA *NOVIM ODMEVOM*

Glasilo ustvarjajo ljudje in ljudje ostajajo na njegovih straneh

Tridesetih let nekega glasila ni mogoče pojasniti zgolj s številkami. Za vsako izdano številko stojijo ljudje – tisti, ki so glasilo ustanovili, pisali prispevke, fotografirali dogodke, urejali strani, iskali informacije in skrbeli, da je nova številka prišla do bralcev.

Prva uredniška ekipa se je zbrala leta 1996. Sestavljali so jo Silvin Jerman, Darko Šonc, Ivica Kunej, Franc Strašek, Mira Bahun, Polona Jurinić, Ilinka Todorovski, Marijan Horn in Cveta Matko. Marsikdo med njimi ni imel prehodnih izkušenj z ustvarjanjem časopisa. Imeli pa so tisto, kar je bilo odločilno – voljo, da slovenska skupnost znova dobi svoje glasilo.

V ustvarjanju Novega odmeva je skozi leta sodelovalo na desetine avtorjev in sodelavcev. Nekateri so pisali dolga leta, drugi samo enkrat. Nekateri so poročali o velikih dogodkih, drugi so pisali o drobnih vsakdanjih trenutkih. Prav ta preplet uradnih novic in osebnih zgodb je glasilu dal posebno vrednost.

Novi odmev zato ni le zgodovina uredništva. Je zbirka glasov neke skupnosti. Vsaka fotografija, vsak intervju in vsak članek v njem nosi sledi osebe, ki se je odločila, da bo nekaj zapisala, da se ne bi pozabilo.

O tem, kako narediti časopis, nismo vedeli prav ničesar. Vse, kar smo imeli v rokah, je bila močna volja.

(Ilinka Todorovski, *Novi odmev,* št. 30, 2006)

Vsak Novi odmev pričakujem z veseljem, preberem vse, od prve do zadnje strani … Za trajen spomin sem si vse številke dala vezati.

(Ivanka Nikčević)

SEDANJE UREDNIŠTVO: Tanja Borčić Bernard, Dejan Vodovnik, Marija Mica Kotnik, Darko Šonc, Agata Klinar Medaković, Stanka Herak, Cvijeta Pandol Udiljak (z desne). Manjkata: Irena Pavlović in Ivanka Filipan (Foto: Filip Škiljan)

Uredništvo *Odmeva* in *Novega odmeva* (1996 – 2026)

Priimek in ime	Številka glasila	Obdobje	Dolžnost v uredništvu
Bahun Miroslava Maria	1 – 86	1996 – 2024	članica
Bakulić Ana	87 – 91	2025 – 2026	članica
Balažič Drago	73 – 86	2020 – 2024	pregled, oprema in priprava besedil
Borčić Bernard Tanja	11 – 20, 72 –	2000 – 2003, 2020 –	članica
Filipan Ivanka	86 –	2024 –	članica
Herak Stanka	61 –	2017 –	članica
Horn Marijan	1 – 26	1996 – 2005	član
Hotujac Matea	29 – 34	2006 – 2008	članica
Jakomin-Granić Milojka	1 – 2	1996	lektorica
Jerman Silvin	1 – 23, 24 – 60	1996 – 2004 2004 – 2016	urednik član
Jurinić Polona	1 – 86	1996 – 2024	članica
Klinar Medaković Agata	47 – 60, 61 –	2012 – 2017 2017 –	članica, koordinatorica urednica
Kunej Ivica	1 – 60	1996 – 2016	član
Kotnik Marija Mica	87 –	2025 –	pregled, oprema in priprava besedil
Matko Cvetka	1 – 39	1996 – 2009	članica
Pandol Udiljak Cvijeta	80 –	2020 –	članica
Pavlović Irena	45 – 46, 61 –	2012, 2017 –	članica
Strašek Franc	1 – 60	1996 – 2016	član
Šonc Darko	1 –	1996 –	član
Tovarloža Vasiljka	52 – 60	2014 – 2016	članica
Trkman Kravar Marjeta	61 – 77	2017 – 2021	članica
Todorovski Ilinka	1 – 72	1996 – 2020	pregled, oprema in priprava besedil
Vodovnik Dejan	87 –	2025 –	član
Žerjavič Peter	15 – 25	2001 – 2004	član

Oblikovanje in prelom (1–92)

Gaj Ljudevit, Glavaš Josipa, Ljubanović Marina, Malić Željka, Pavlović Mirna, Sanev Hristijan, Šoštarec Marina, FS d.o.o., Intergrafika TTŽ d.o.o.

Pripravila: Stanka Herak

JEZIK, IDENTITETA IN PRIHODNOST

Trideset let pozneje: kaj želimo ohraniti za naslednjih trideset let?

V tridesetih letih izhajanja *Novi odmev* ni beležil le tega, kar se je dogajalo v Slovenskem domu. Njegove strani odpirajo tudi globlje vprašanje o tem, kako ohraniti slovensko identiteto na Hrvaškem in jo posredovati novim generacijam.

Jezik je pri tem eno od najpomembnejših nosilcev identitete. Glasilo je spremljalo pouk slovenskega jezika, kulturne programe, književnost, glasbo in druge dejavnosti, s katerimi se slovenska kultura ohranja živa. Hkrati je beležilo o osebnih izkušnjah ljudi, ki svojo slovensko identiteto živijo v hrvaški družbi.

Toda strani Novega odmeva kažejo tudi, da ohranjanje identitete ni preprost proces. Skupnost se spreminja. Spreminjajo se generacije, družbene okoliščine in načini sporazumevanja. Kar je nekoč povezovalo člane društva Slovenski dom Zagreb, ni nujno, da na enak način nagovarja tudi njihove naslednike.

Že v jubilejni številki leta 2016 je uredništvo odkrito spregovorilo o izzivih, ki čakajo glasilo: o potrebi po svežini, novih pristopih, aktualnosti in predvsem mladosti.

Zato trideseta obletnica ni le pogled v preteklost. Je tudi vprašanje prihodnosti: Bodo nove generacije prevzele jezik, kulturo in spomine svojih predhodnikov ter našle svoj način, da jim vdihnejo novo življenje?

Manjkajo pa svežina, aktualnost, novi pristopi, hitrost in mladost.

(Ilinka Todorovski, *Novi odmev*, št. 60, 2016)

Še vedno se dobro bere kot kronika nekega časa in zakladnica informacij o preteklosti in sedanjosti slovenske skupnosti na Hrvaškem.

(*Novi odmev*, št. 60, 2016)

Izziv za naslednjih 30 let

1996 → 2026 → ?

O čem bomo pisali v naslednjih tridesetih letih?

93 številk

1996–2026

Glasilo je obstalo!

KOLOFON

Razstava
30 let *Novega odmeva*

Za založnika
Darko Šonc

Založnika
Svet slovenske narodne manjšine
Mesta Zagreb

Slovenski dom Zagreb

Avtor besedila
Dr. sc. Filip Škiljan

Grafično oblikovanje
Ivica Družak FINALIZACIJA

Jezikovni pregled hrvaškega besedila
Dunja Gaj

Prevod v slovenščino
Matejka Tirgušek, prof.

Tisk:
Intergrafika TTŽ d.o.o.

Zagreb, 2026